

Jaarverslag 2019

Stichting Museum Het Rembrandthuis

Inhoud

1. Voorwoord	4
2. Hoogtepunten	12
3. Het Meesterplan	46
4. Facts & Figures 2019	50
5. Marketing en sales	52
6. Educatie en publieksbegeleiding	58
7. Collectie	62
8. Development en samenwerkingen	66
9. Vrienden van Het Rembrandthuis	70
10. Organisatie	74
11. Governance	78
12. Financiën	84

Colofon

Samenstelling: Museum Het Rembrandthuis,
Vereniging Vrienden van het Rembrandthuis.

Foto voorkant: Mike Bink

Vormgeving: Loudmouth

Redactie: Nathalie Maciesza

© 2020, Museum Het Rembrandthuis, Amsterdam

1. Voorwoord

Vanuit een verstilte binnenstad die baadt in zonlicht en een gesloten museum waar de lichten uit zijn, begonnen wij met het schrijven van dit jaarverslag, een verslag dat terugkijkt op ons meest succesvolle museumjaar in decennia: het Rembrandtjaar 2019. Hoewel ook Museum Het Rembrandthuis in juni 2020 voorzichtig weer is heropend, is de drukte en het elan van het afgelopen Rembrandtjaar nog ver te zoeken. De wereld is veranderd, we weten niet wat de toekomst brengt. Wat we wel kunnen koesteren, is een heel succesvol en inspirerend Rembrandtjaar, waaruit blijkt dat Rembrandt nog volop in miljoenen harten wereldwijd voortleeft. We zetten alles op alles om Rembrandts huis, zijn atelier en de verhalen over zijn leven aan de Jodenbreestraat in Amsterdam deze crisis te laten overleven. Ik kan het niet genoeg herhalen: dichterbij Rembrandt kom je niet. Zijn nieuwsgierige en open blik op de mens is relevanter en belangrijker dan ooit. 2020 wordt een heel ander jaar, helaas met meer impact dan het Rembrandtjaar 2019. Gelukkig heeft de coronacrisis één ding al bewezen: het haalt veelal het beste uit de mens, uit onze wendbaarheid en creativiteit, uit de collectieve gedrevenheid van mijn team en iedereen om ons heen, om Museum Het Rembrandthuis voor de toekomst te behouden.

Rembrandt stierf 350 jaar geleden. Veel musea, archieven, onderzoekers en ondernemers in binnen- en buitenland organiseerden voor het Rembrandtjaar 2019 een indrukwekkend programma van tentoonstellingen, evenementen en producten. De samenwerking met onder meer onze

collega's van het Rijksmuseum, het Mauritshuis, Museum de Lakenhal, het Fries Museum, het Stadsarchief Amsterdam en Amsterdam&partners en NBTC Holland Marketing was inspirerend. Onder hoge tijdsdruk zijn prachtige resultaten en mooie vriendschappen ontstaan. Ik dank alle collega's voor deze bijzondere tijd en kijk uit naar nog vele jaren vruchtbare samenwerking. Het hele team van Museum Het Rembrandthuis heeft een ongeëvenaarde prestatie geleverd. Vol trots en ontroering heb ik hen gadegeslagen, meer dan af en toe het dirigeerstokje opnemen was niet nodig. Onze Raad van Toezicht heeft ons scherp gehouden, de grote betrokkenheid en inzet van de leden waardeer ik zeer. Nu ik dit schrijf, aan het begin van de zomer van 2020, zie ik een team dat ook in tijden van crisis standvastig, hardwerkend en optimistisch blijft.

Ruim 280.000 bezoekers uit binnen- en buitenland kwamen op bezoek in het Rembrandthuis in 2019. Gelukkig weten steeds meer Nederlanders, Amsterdammers en scholieren ons te vinden. Meesterlijk, menselijk en inspirerend: dat was Rembrandt en zo raakt hij ons in het hart. De belangrijke wisselwerking tussen zijn leven en zijn werk en de inspiratie die hij eeuwen later nog steeds uitoefent vormden de rode draad van ons tentoonstellings- en activiteitenprogramma. Het Rembrandtjaar startte groots en feestelijk op 1 en 2 februari 2019 in de Jodenbreestraat te Amsterdam met het Rembrandt Festival en een live uitzending op zaterdagavond op NPO 1. Op 1 februari opende ook de

tentoonstelling *Rembrandt's Social Network* in een bomvolle Zuiderkerk. Nooit eerder is er een tentoonstelling en publicatie uitsluitend gewijd aan Rembrandts sociale netwerk; een onderwerp dat bij ons museum past, want geen betere locatie om zijn vriendschappen te delen dan in zijn voormalige huis en atelier, waar zijn geest en die van zijn vrienden, opdrachtgevers, collega's en gezinsleden nog steeds rondwaren. De zomertentoonstelling *Inspired by Rembrandt* bracht onze collectie grafiek in een nieuw daglicht. Deze tentoonstelling is het startpunt voor een nieuwe serie hedendaagse kunsttentoonstellingen.

Het einde van het jubileumjaar 2019 stond in het teken van experiment, met een bijzondere installatie van Claudy Jongstra in het oude woonhuis en *Laboratorium Rembrandt* in de moderne museumvleugel, een vernieuwende tentoonstelling voor jong en oud, waarbij we onze rol als kennispodium letterlijk vorm konden geven. We zijn allemaal benieuwd naar 'het geheim van de meester' – hoe maakte Rembrandt zijn kunstwerken, hoe zag een gemiddelde werkdag voor hem eruit, en welke materialen gebruikte hij? De tentoonstelling was het resultaat van een mooi partnerschap met het Rijksmuseum, NICAS, RCE en TU Delft. Centraal stond het onderzoek dat veel specialisten bij diverse onderzoeksinstituten achter de schermen doen naar het werk van Rembrandt. Met direct resultaat: vlak voor de opening van de tentoonstelling werden we verrast met een nieuwe ontdekking, waarover meer in dit jaarverslag.

Het Rembrandtjaar 2019 beheerste dan wel onze en uw agenda's, maar achter de schermen is ook hard gewerkt aan de verdere planvorming van het *Meesterplan Uitbreiding en Vernieuwing van Museum Het Rembrandthuis*. In 2019 heeft het team samen met BiermanHenket Architecten, ontwerper Lies Willers en vele andere specialisten het voorlopig ontwerp (ruimtelijk en museaal inhoudelijk) ontwikkeld en opgeleverd. In de tweede helft van het jaar is veel aandacht uitgegaan naar de financieringsscenario's (onder andere in samenwerking met de gemeente Amsterdam) en het ontwikkelen van de *capital campaign* voor werving van externe middelen. Nu de coronacrisis ons dwingt veel van onze plannen te herzien, zal ook de verdere ontwikkeling en de uitvoering van het Meesterplan worden herzien. Uitstel zal nodig zijn, maar van afstel is geen sprake.

Onze dromen over een vernieuwd, uitgebreid, verhalend en meerstemmig museum blijven overeind. De stip op de horizon lonkt als vanouds! Geen betere motivatie dan een terugblik op het fenomenale Rembrandtjaar 2019.

Lidewij de Koekkoek,
Directeur-bestuurder

LIDEWIJ DE KOEKKOEK TIJDENS DE OPENING VAN REMBRANDT'S SOCIAL NETWORK IN DE ZUIDERKERK.
FOTO: MIKE BINK

REMBRANDT FESTIVAL. FOTO: NICOL ALSEMGEEST

2. Hoogtepunten

Amsterdamse kick-off van het Rembrandtjaar in de Jodenbreestraat

Waar beter het Rembrandtjaar 2019 beginnen dan bij Rembrandt thuis? Als feestelijke Amsterdamse aftrap van het landelijke themajaar was er op zaterdag 2 februari van 12:00 tot 21:00 uur het Rembrandt Festival in de Jodenbreestraat. Een gratis toegankelijk straatfeest, georganiseerd door Museum Het Rembrandthuis, XSAGA en Amsterdam&partners. Door heel de straat hingen 350 gouden lijsten met bijzondere inzichten en weetjes over Rembrandt, bezoekers konden schilderen aan (een reproductie op ware grootte van) de Nachtwacht of verkleed als Rembrandt op de foto gaan, en er waren mini-colleges door conservatoren Epcó Runia, David de Witt en Leonore van Sloten, museumdocenten Peter Pelkmans, Stan Klamer en Nina Rave, en Koen Kleijn van Ons Amsterdam. In het teken van talentontwikkeling in de Jodenbreestraat was er een samenwerking met de Academie voor Theater en Dans, tegenover het Rembrandthuis. Op drie podia in de Academie voor Theater en Dans, de Zuiderkerk en Huis de Pinto waren gratis optredens van studenten bij te wonen.

Live op de NOS

Vanaf het Rembrandt Festival heeft de NOS een speciaal programma over het Rembrandtjaar gemaakt dat live uitgezonden werd op NPO 1, van 21:35 tot 22:20 uur. Dit heeft ongeveer 500.000 kijkers getrokken. Annechien

Steenhuizen ging in en voor het Rembrandthuis in gesprek met museumdirecteuren Lidewij de Koekoek (Museum Het Rembrandthuis) en Taco Dibbits (Rijksmuseum) en Charlotte Caspers, die terugblikten op Rembrandts tijdloze impact. Ook vertelden vanuit het huis onder andere artiest Marco Borsato, auteur Simone van der Vlugt en fotograaf Carla van de Puttelaar hoe Rembrandt voor hen voortleeft als inspiratiebron. Als afsluiting arriveerde een levende nachtwacht bij het museum.

ANNECHIEN STEENHUIZEN EN TACO DIBBETS VOOR HET REMBRANDTHUIS.
FOTO: MIKE BINK

Tentoonstelling: Rembrandt's Social Network

Familie, vrienden en relaties 1 februari – 19 mei 2019

In deze tentoonstelling ging alle aandacht uit naar Rembrandts relaties en de rol die zij speelden in zijn leven en werk. Want zelfs een groot kunstenaar als Rembrandt was geen eenzaam genie. Als een goede netwerker zette hij zijn sociale netwerk actief en doelbewust in. Hij had familie en vrienden die hem hielpen, die zijn kunstwerken kochten, die hem geld leenden en hem artistiek uitdaagden. Rembrandts sociale netwerk is in kaart gebracht aan de hand van een aantal hoofdrolspelers, zoals jeugdvriend Jan Lievens, kunstkenner Jan Six, redder in nood Abraham Francen, kunstenaarsvrienden zoals Roelant Roghman en natuurlijk de familie van zijn vrouw; de Uylenburghs, zijn 'bloedvrienden'. Opvallend is de informaliteit van de schilderijen, tekeningen en prenten. Het hoogtepunt van de tentoonstelling was Rembrandts portret van zijn negentienjarige zoon Titus (ca. 1660) uit het Baltimore Museum of Art, dat nooit eerder op een tentoonstelling in Europa was getoond.

Tijdens de tentoonstelling *Rembrandt's Social Network* zijn drie zaterdagmiddag-lezingen gehouden, waarin dieper in het leven van Rembrandt is gedoken met drie thema's. Ook is er een catalogus verschenen bij WBOOKS met bijdragen van Epcó Runia, Leonore van Sloten, David de Witt, Lloyd DeWitt, Stephanie Dickey, Marieke de Winkel, Volker Manuth, Judith Noorman, Jasper Hillegers en Maartje Veringa.

REMBRANDT'S SOCIAL NETWORK. FOTO: MIKE BINK

Spoken word door Kay Slice

Speciaal voor de persaankondiging van het Rembrandtjaar, op 4 oktober 2018, nodigden we spoken word artist Kay Slice uit om een stuk te schrijven en voor te dragen over Rembrandts nalatenschap. Deze tekst sloeg zo goed een brug tussen Rembrandt toen en onze tijdsgeest nu, dat hij het nogmaals heeft voorgedragen tijdens de opening van *Rembrandt's Social Network*. Samen met filmmaker Milan Amzic hebben we er vervolgens een blijvend document en sociale mediacampagne van gemaakt, op locatie in het Rembrandthuis.

Rembrandt &Co in de A'DAM Toren

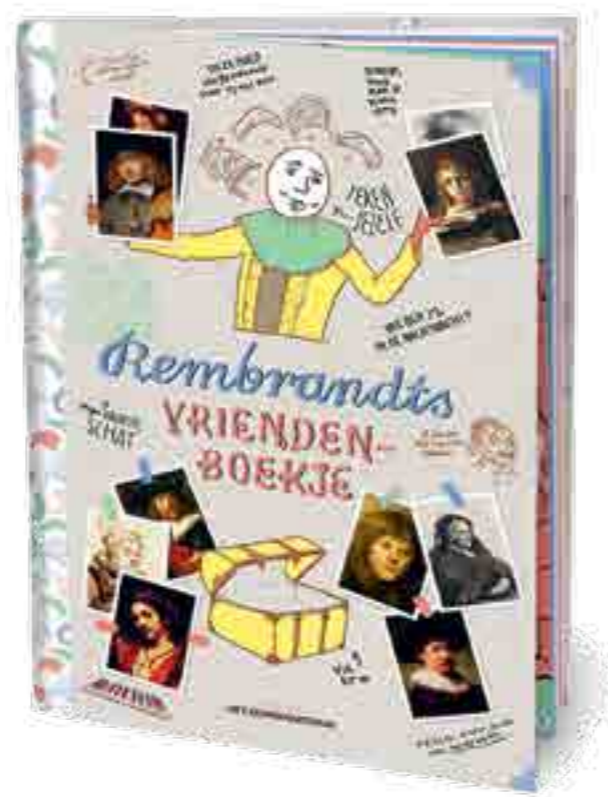
Kunnen we in tijden van sociale media en *conference calls* nog wat leren van zeventiende-eeuwers als het gaat om netwerken? En was Rembrandt eigenlijk wel een goede netwerker? Op maandag 13 mei vond bij members club A'DAM&Co in de A'DAM Toren het evenement *Rembrandt &Co: Netwerken als een pro, toen en nu*. Epcó Runia, hoofd Collectie van Museum Het Rembrandthuis, Marcel Molenaar, country manager Benelux van LinkedIn, en social media influencer Marijke Phoa deelden onder leiding van moderator Puck van Dijk de beste tips om te bouwen aan je netwerk-skills en (online) imago.

SPOKEN WORD DOOR KAY SLICE. FOTO: MIKE BINK

Rembrandts vriendenboekje

In het kader van de tentoonstelling *Rembrandt's Social Network* is er een speciaal educatief programma ontwikkeld voor schoolklassen, bestaande uit een vriendenboekje en een rondleiding. In Rembrandts vriendenboekje kunnen kinderen, net als in het zeventiende-eeuws 'Album Amicorum', hun vrienden om een geschreven of getekende bijdrage vragen. Bovendien lezen zij daarin uitgebreid over Rembrandts leven en de rol die zijn vrienden daarin hebben gespeeld. Het boekje is vormgegeven en rijk geïllustreerd door buro RuST. Tijdens de rondleiding door het oude huis hoorden de leerlingen van een schoolklas verhalen over de vrienden die ooit bij Rembrandt over de vloer kwamen. De kinderen werden uitgedaagd onder woorden te brengen wat vriendschap nu voor hen betekent.

Tentoonstelling: Inspired by Rembrandt

100 jaar verzamelen door het Rembrandthuis

7 juni – 1 september 2019

Museum Het Rembrandthuis is niet alleen het voormalig woonhuis en atelier van Rembrandt. Sinds ruim honderd jaar is het een museum met een eigen collectie. De verzameling

omvat veel grafisch werk. Rembrandts etsen zijn natuurlijk goed vertegenwoordigd, maar het museum bezit ook prenten van voorlopers, tijdgenoten, én moderne en hedendaagse kunstenaars die zich door Rembrandt hebben laten inspireren. De tentoonstelling *Inspired by Rembrandt* toonde de meest opmerkelijke voorbeelden uit de museumverzameling in een opvallende, gewaagde vormgeving. Een verrassende selectie van oud en nieuw, groot en klein, fijn en los. Hier was werk te zien van onder andere Rembrandt, Edgar Degas en Pablo Picasso, maar ook van bijvoorbeeld Marlene Dumas, Charles Donker en Glenn Brown.

DAVID HOCKNEY VOOR HET REMBRANDTHUIS.
FOTO ERIC ARMITAGE

Bijzonder bezoek: David Hockney

Eind februari verraste David Hockney ons met een bezoek aan het Rembrandthuis. De kunstenaar was in Amsterdam ter gelegenheid van zijn solotentoonstelling in het Van Gogh Museum. Hockney had zijn outfit uitstekend afgestemd op het museum.

INSPIRED BY REMBRANDT. FOTO: KIRSTEN VAN SANTEN

Aankoop tijdens TEFAF 2019

Tijdens TEFAF 2019 hebben we een mooie aankoop gedaan: een ets van Ferdinand Bol uit 1643. *De Heilige Familie in een woonvertrek* toont een duidelijke invloed van Rembrandt op zijn voormalige ster-leerling. 'De ets laat prachtig Bols ambitie zien. Hij treedt hier in de voetsporen van zijn leermeester Rembrandt en gaat de uitdaging aan, om een prent te maken waarin de nuances in het donker centraal staan. Als je nog verder inzoomt en via het raam naar buiten tuurt, zie je de signatuur van de kunstenaar en in het ronde ruitje het jaartal 1643,' aldus Leonore van Sloten, conservator van Museum Het Rembrandthuis. Het kunstwerk was voor het eerst in het museum te zien in de tentoonstelling *Inspired by Rembrandt*.

Het Rembrandthuis op tv

Naast de vele nationale nieuwsuitzendingen over het Rembrandtjaar is het Rembrandthuis in 2019 ook op andere manieren op de Nederlandse televisie geweest. Zo werd de halve finale van het programma *Project Rembrandt* uitgezonden vanuit het atelier van de meester. Ook maakte in 2019 *Museumbende* een comeback, waarin presentator Klaas van der Eerden samen met een groepje kinderen het museum gingen testen! Internationaal is het Rembrandthuis ook regelmatig in nieuws-en documentaire programma's verschenen, waaronder in de driedelige BBC-serie *Looking for Rembrandt*.

FERDINAND BOL, DE HEILIGE FAMILIE IN EEN WOONVERTREK. 1643

Iedereen een Rembrandt

Vanaf zondag 23 juni ontvingen 3.500.000 huishoudens in Nederland de speciale krant *Iedereen een Rembrandt*, boordevol informatie over de wereldberoemde schilder en leuke acties ter gelegenheid van het landelijke Rembrandtjaar. Dit was een initiatief van het Mauritshuis, het Rijksmuseum, Museum De Lakenhal en Museum Het Rembrandthuis, mogelijk gemaakt door de BankGiro Loterij.

Rembrandts verjaardag

Elk jaar is het weer een feestje in de Jodenbreestraat op 15 juli, de verjaardag van Rembrandt. Ook in 2019 vierden we dat met het Rembrandt Art Festival, georganiseerd in samenwerking met Biz de Bree. Op het festival kon jong en oud zelf aan de slag in workshops etsen en schilderen (met verfspullen van Royal Talens), ontspannen rondstruinen langs kraampjes van onder andere Marcel Wanders, en de kunstenaars van Antiek Tattoo Gallery bewonderen die live aan het werk waren. Ook toonden de deelnemers van de landelijke kunstwedstrijd *Rembrandt Leeft!* hun werk op het festival. Geen feestje zonder muziek: met een dj-bus en live jazz optredens gaven we Rembrandts verjaardag een echte festivalsfeer.

Workshops

Tijdens de herfst- en kerstvakantie zijn er op elf dagen gratis gezinsworkshops gegeven exclusief voor Museumkaarthouders. 271 deelnemers hebben elkaars portret geëts. Daarnaast hebben we in samenwerking met de Vrije Academie vijf keer de workshop *Schilderen als Rembrandt* georganiseerd voor 70 deelnemers.

FOTO: MIKE BINK

FOTO: MIKE BINK

Nieuwe ruimte: De Vierde

In de moderne vleugel is De Vierde ingericht voor (scholen) workshops, lezingen en ontvangsten. In 2019 hebben vele schoolgroepen hier een lesprogramma gevolgd, heeft de KRO-NCRV live een Rembrandtjaar-programma uitgezonden en hebben we een aantal bijeenkomsten georganiseerd.

Open huis

Op drie avonden in 2019 hebben we de deuren van het museum geopend voor een aantal bijzondere groepen. Zo organiseerden we een buurtavond voor bewoners en ondernemers om het museum te bezoeken en meer te horen over de geplande verbouwing in het kader van het Meesterplan. De officiële lancering van het Meesterplan werd op een afzonderlijke avond georganiseerd voor genodigden, waarbij niet alleen sprekers van het museum aanwezig waren, maar ook Hedy d'Ancona en Alexander Pechtold vertelden waarom het Rembrandthuis bewaard en uitgebreid moet worden voor de toekomst. Aan het einde van het Rembrandtjaar ontvingen we ook ruim 200 vipkaarthouders van de BankGiro Loterij. Naast de gebruikelijke activiteiten zoals demonstraties konden deelnemers ook genieten van een bijzondere VJ-presentatie van studenten van de VJ Academy, waarbij muziek magnetische verf liet dansen, wat weer geprojecteerd werd op een groot scherm.

Tentoonstelling: Laboratorium Rembrandt

Rembrandts techniek ontrafeld

21 september 2019 – 16 februari 2020

Hoe maakte Rembrandt zijn schilderijen, etsen en tekeningen? En hoe onderzoeken wij dat tegenwoordig? In het najaar van 2019 werd in het museum een laboratoriumachtige setting gecreëerd, waarin de wereld van het materiaal-technisch onderzoek tot leven is gebracht. De afgelopen jaren zijn diverse kunstwerken van Rembrandt door wetenschappers en restauratoren aan nieuwste onderzoeksmethoden onderworpen. Dit heeft verrassende en baanbrekende resultaten opgeleverd. Bezoekers ervoeren de onderzoeksmethodes- en technieken zelf op de plek waar de kunstwerken ooit zijn gemaakt. Speciaal voor kinderen was er een Rembrandt Junior Lab-route toegevoegd aan de tentoonstelling met extra interactieve elementen, en is er een educatief programma ontwikkeld: *Ontdek de echte Rembrandt*.

Gedurende de looptijd van de tentoonstelling zijn vier lezingen georganiseerd met uiteenlopende invalshoeken en exclusieve workshops voor gezinnen met een Museumkaart. Ook vond er op 1 en 2 februari een symposium over Rembrandts tekeningen plaats in de Zuiderkerk en in Museum Het Rembrandthuis in samenwerking met het Rijksmuseum en de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed. Dit symposium was speciaal gericht op (internationale) kenners en onderzoekers, waarbij de laatste bevindingen omtrent Rembrandts tekeningen werden gedeeld.

LABORATORIUM REMBRANDT. FOTO: MIKE BINK

Deze tentoonstelling werd georganiseerd in nauwe samenwerking met het Rijksmuseum, de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed | Rijkserfgoed Laboratorium, de Universiteit van Amsterdam en de Technische Universiteit Delft (tezamen verenigd in NICAS), Monumenten en Archeologie Gemeente Amsterdam, het RKD, The Watermark Identification in Rembrandt's Etchings project (WIRE) en zelfstandig onderzoekers.

Nieuwe vondst: twee echte Rembrandt-relieken

Recent is nieuw onderzoek gedaan naar twee potten ('grapen') die in 1997 zijn ontdekt in de beerput in Rembrandts voormalige woonhuis – nu Museum Het Rembrandthuis. Daar is uitgekomen dat één van de potten restanten van een zogeheten kwartsgrond bevat: een mengsel waarmee *alleen* Rembrandt zijn doeken prepareerde, voordat hij ging schilderen. Dit maakt het zeer waarschijnlijk dat de potten door Rembrandt zelf zijn gebruikt in zijn atelier. Samen met Rembrandts begrafenispenning van het schildersgilde (in de collectie van Museum Het Rembrandthuis) zijn dit de enige tot dusver bekende Rembrandt-relieken. Dit nieuws werd breed opgepikt: van de *scoop* in het Parool tot internationale aandacht in The Art Newspaper.

FOTO: MIKE BINK

Installatie: Claudy Jongstra

*Allium & Onion, Hennep & Hair,
Madder & Nettle*

1 oktober 2019 - 16 februari 2020

Hedendaagse kunstenaar Claudy Jongstra is op zoek gegaan naar het zwart van Rembrandt. Met enkel natuurlijke kleur- en verfstoffen volgde ze de oude receptuur en paste ze deze toe op een tweeluik van textiel: *Allium & Onion, Hennep & Hair, Madder & Nettle*. Ze is hierbij uitgegaan van drie natuurlijke, lokale materialen als basis voor het werk: vlas, hennep en brandnetel. De vlasplant is de bron voor zowel het schilderslinnen als de lijnzaadolie die Rembrandt gebruikte in de olieverf. De grote inspiratiebron van dit werk waren Rembrandts portretten van Marten en Oopjen, die gelijktijdig als reproductie in de tentoonstelling *Laboratorium Rembrandt* te zien waren. Jongstra's installatie van vilt hing als vitrage voor de twee ramen in de Sael, Rembrandts voormalige woon- en slaapkamer.

FOTO: MIKE BINK

FOTO: KIRSTEN VAN SANTEN

Rembrandts sterfdag

De aanleiding voor het landelijke Rembrandtjaar was de 350ste sterfdag van Rembrandt op 4 oktober. Dit jaar hebben we in het museum extra stil gestaan bij deze dag. Bezoekers konden 'kaarsjes' aansteken in verschillende kamers van Rembrandts voormalige huis. Ook lag er een groot boek waarin iedereen een persoonlijk bericht, herinnering of gedachte aan Rembrandt kon achterlaten.

250.000ste bezoeker

In november verwelkomden we de 250.000ste bezoeker van Museum Het Rembrandthuis! Dit was een record: in geen enkel voorgaand jaar behaalden we dit aantal al in de voorlaatste kalendermaand. De

250.000ste bezoeker was Carola Lopitzsch die samen met Jos Vogels (beide afkomstig uit Eindhoven) het museum bezocht. Ze kregen een warm welkom: directeur Lidewij de Koekoek overhandigde een reproductie van een van Rembrandts etsen en een bos bloemen. 'Wij zijn een museumkoppel', vertelden de verraste Lopitzsch en Vogels. 'Onze echtgenoten hebben niet zoveel met kunst, dus gaan wij sinds een jaar regelmatig samen op museumuitje. We gaan heel het land door. Vandaag zijn we in Amsterdam, en natuurlijk mochten we Museum Het Rembrandthuis niet missen tijdens het Rembrandtjaar.'

Een draagbare Rembrandt

Een kunstwerk om je nek dragen, dat klinkt als iets wat alleen negentiende-eeuwse *royals* en Hollywoodsterren kunnen. Museum Het Rembrandthuis is echter een bijzondere samenwerking aangegaan met ontwerpers Lyske Gais en Lia Duinker om een ketting van Rembrandts kunstwerken te maken. Elk exemplaar is handgemaakt – van een afstand lijkt het een verfijnd boekje, maar op de losse pagina's zie je details van Rembrandts etsen van honden.

FOTO: LARA STOK

Museumnacht

Zoals elk jaar deed Museum Het Rembrandthuis mee aan de Museumnacht: op de eerste zaterdag van november waren de deuren van 19.00 tot 02.00 uur geopend, exclusief voor de (veelal jonge) eigenaars van een Museumnachtticket. Dit jaar bezocht een recordaantal mensen ons museum: 1950. De Museumnacht vond plaats tijdens de looptijd van onze tentoonstelling *Laboratorium Rembrandt*, dus is dat thema doorgetrokken, van een laboratorium cocktailbar bij binnenkomst tot bijzondere verhalen op zaal en een lichtkunstwerk van een jonge kunstenaar van de VJ Academy in de normaliter gesloten tabakskelder. Het populairst was echter de Rembrandt-quiz op De Vierde, die zelfs de kranten heeft gehaald.

Eindejaarsfeest

Om het bijzondere Rembrandtjaar extra sprankelend af te sluiten, hebben we eind december voor alle medewerkers, vrijwilligers, zzp'ers en de Raad van Toezicht een eindejaarsfeest georganiseerd op een spectaculaire locatie: A'DAM&Co op de 18e verdieping van de A'DAM Toren. Onder het genot van een hapje en drankje hebben we teruggekeken op het bijzondere jaar, met mooie speeches en een hilarische Rembrandtquiz.

FOTO: LARA STOK

3. Het Meesterplan

Meesterplan vernieuwing en uitbreiding Museum Het Rembrandthuis

Ruim 20 jaar na de laatste verbouwing en uitbreiding van het museum (1998) zijn de behoeften van het publiek veranderd. Storytelling is een belangrijk element geworden; een duidelijk, meerstemmig narratief dat de bezoeker niet alleen meeneemt door het huis, maar laat inleven in de mens en maker Rembrandt. De behoefte aan ontmoeting, educatie, discussie en uitwisseling van ideeën vraagt ook om andere publieksruimtes dan voorheen. Zo wordt bijvoorbeeld het hele woonhuis voor het eerst in de geschiedenis van het museum opengesteld en wordt er een extra tentoonstellingszaal gecreëerd in de moderne museumvleugel. We grijpen de modernisering tevens aan om alle installaties te vernieuwen en het museumcomplex te verduurzamen. Uitgangspunt is het creëren van een optimale beleving die aansluit bij de wensen van het hedendaagse brede publiek, jong en oud, met diverse achtergronden en kennisniveaus, nationaal en internationaal.

In 2019 is door de interne stuurgroep en werkgroepen samen met diverse externe specialisten en ontwerpers (waaronder BiermanHenket Architecten en museaal ontwerper Lies Willers) het voorlopig ontwerp (ruimtelijk en museaal) van het Meesterplan ontwikkeld en opgeleverd. Door diverse externe adviseurs zijn de plannen financieel,

bouwtechnisch en bouwfysisch doorgerekend, met speciale aandacht voor verduurzaming van het museumcomplex en de installaties. In de tweede helft van het jaar is veel aandacht uitgegaan naar de financierings-scenario's (o.a. in samenwerking met de gemeente Amsterdam); het ontwikkelen van de *capital campaign* voor werving van externe middelen; de interne en externe communicatie en het informeren van diverse stakeholders. De bouw- en inrichtingskosten bedragen rond 7 miljoen euro. Afhankelijk van financiering en besluitvorming was de planning om eind 2021/begin 2022 te sluiten voor een periode van een half jaar. Inmiddels is duidelijk dat de coronacrisis stevig ingrijpt, vooral financieel. Dit maakt een aangepaste planning van noodzakelijk, waarbij we inzetten op een gefaseerde uitvoering van de plannen.

RENDERING MUSEUM HET REMBRANDTHUIS
DOOR BIEMANHENKET ARCHITECTEN

2 nieuwe
collectie-
aankopen

3 gerestaureerde objecten

564.226 euro winkelomzet

384 publicaties in de
Nederlandse pers

280.628
museumbezoekers

350 jaar geleden is
Rembrandt overleden

Facts & Figures 2019

91.137 bezoekers voor
Inspired by Rembrandt

7.900 scholieren op bezoek
met een educatief programma

2.578.875 bereikte
gebruikers op onze
sociale media

3 tentoonstellingen

95.415 bezoekers voor
Rembrandt's Social Network

80.417
bezoekers voor
*Laboratorium
Rembrandt*

1 hedendaagse
kunstinstallatie

5. Marketing en sales

Museum Het Rembrandthuis had ambitieuze doelstellingen geformuleerd voor 2019: het Rembrandtjaar moest vooral veel extra Nederlands bezoek trekken. In totaal hebben we 280.628 bezoekers ontvangen, 18.300 extra bezoekers ten opzichte van 2018. Zo'n 16.500 van die extra bezoekers kwamen uit Nederland; ongeveer 8.000 van die extra Nederlandse bezoekers betaalden met een Museumkaart, 2.500 met de BankGiro Loterij vipkaart en bijna 1.000 bezoekers kwamen met een Stadspas. Vooral de tentoonstellingen *Rembrandt's Social Network* en *Laboratorium Rembrandt* hebben boven verwachting veel Nederlands bezoek getrokken. *Rembrandt's Social Network* zorgde zelfs voor een maandrecord in de geschiedenis van het museum met bijna 10.000 Nederlandse bezoekers in februari. We ontvingen dit jaar ook 40% meer bezoekers tussen de 5 en 17 jaar (25.929, waarvan 18.029 individueel en 7.900 met school), gestimuleerd door de activiteiten rondom *Laboratorium Rembrandt*, zoals de Rembrandt Junior Lab-route, de workshops en de rondleidingen voor gezinnen. Ook het internationale bezoek steeg, wel iets lichter dan verwacht. Veel internationale bezoekers kwamen uit de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk en er was ook een stijging van bezoekers uit China, Rusland en België. Alleen Frankrijk en Italië bleven iets achter qua bezoekersaantallen. Opvallend is de stijging van het aantal verkochte e-tickets met meer dan 100%. Het Museumkaart-bezoek steeg, iAmsterdam City Card bleef ongeveer gelijk, touroperators en *resellers* toonden 20-30% groei.

Gezamenlijke marketing Rembrandtjaar

Samen met de andere Rembrandtjaar-partners hebben we een groot aantal campagnes gerealiseerd. Met de NS is er een landelijke activatie opgezet, waarbij op verschillende stations en in treinen aandacht is besteed aan het Rembrandtjaar. De Rembrandt-musea hebben op de Uitmarkt Amsterdam en Den Haag een photobooth neergezet waarbij je verkleed als Rembrandt op de foto kon. Het grootste gezamenlijke project was de *Iedereen een Rembrandt*-campagne waar met budget van de BankGiro Loterij een luchtig inhoudelijke krant huis-aan-huis is verspreid door heel Nederland. Deze campagne werd ondersteund door tv-commercials en online campagnes. Naast deze gezamenlijke activiteiten heeft NBTC voor de Rembrandt-musea grote print- en onlinecampagnes in het buitenland uitgezet om de tentoonstellingen en activiteiten onder de aandacht te brengen.

Museumwinkel

De omzet van de winkel (inclusief B2B-verkopen en de webshop) is met ruim 100.000 euro gestegen ten opzichte van 2018 naar 564.226 euro. De stijging lijkt te worden veroorzaakt door het Rembrandtjaar. Daarnaast droegen een verbeterd assortiment met luxere producten in de vernieuwde en grotere museumwinkel, een toename van B2B-omzet en de omzet in de vernieuwde webshop bij aan dit mooie resultaat.

Pers

De samenwerking met de andere musea, NBTC en Amsterdam&partners voor het Rembrandtjaar heeft een enorm aantal artikelen in kranten, magazines en websites over de hele wereld opgeleverd. Deze internationale aandacht zal voor het Rembrandthuis een langdurig positief effect hebben op reputatie en bezoekersaantallen. In de Nederlandse media zijn 384 publicaties verschenen over het Rembrandthuis in 2019 met een totale media-waarde van 1.996.347 euro. Zo schreef NRC over *Rembrandt's Social Network: 'Ontroerende portretten van Rembrandts vrienden en familie'*. In het Algemeen Dagblad werd de tentoonstelling getipt als een van 'de Rembrandts die je dit jaar moet zien.' De start van het Rembrandtjaar, de ontdekking van de 'grapen' en de recordaantal museumbezoekers bezorgden ons ook veel enthousiasmerende krantenkoppen.

Online

In 2019 trok onze website 441.811 unieke bezoekers die in totaal 1.238.016 pagina's hebben bezocht. Op onze sociale media richten we ons al 5 jaar consequent op het creëren van inhoudelijke content, waarmee we ons online positioneren als het museum waar je meer over Rembrandt leert. In 2019 lag de focus op onze activiteit rondom het Rembrandtjaar. We zijn actief op de volgende sociale mediakanalen:

FOTO: MIKE BINK

- » Instagram (24.800 volgers)
- » Facebook (15.000 volgers)
- » Twitter (5432 volgers)
- » LinkedIn (834 volgers)
- » Pinterest (833 volgers)

Waarbij we de meeste activiteit hebben op de eerste drie genoemde kanalen. Op Instagram hebben we in 2019 ongeveer 520.000 mensen bereikt (op basis van een gemiddelde van 10.000 bereikte gebruikers per week). Opvallend is de bereikte doelgroep: 51% van onze volgers is tussen de 25 en 44 jaar oud. Op Facebook hebben we 1.912.875 mensen bereikt in 2019. Op Twitter is ons bereik iets bescheidener: in totaal 146.000 vertoningen in 2019.

6. Educatie en publieksbegeleiding

Museum Het Rembrandthuis geeft op verschillende manieren verdieping in de collectie-opstelling en bij tentoonstellingen; van de veelgebruikte audiotour voor volwassenen en kinderen tot de activiteiten en lesprogramma's voor het onderwijs die staan beschreven bij 'Hoogtepunten'. In 2019 steeg het aantal scholieren dat het museum bezocht en gebruik maakte van educatieve programma's naar bijna 7900, een groei van ruim 13%. Daarbij valt op dat dit jaar de groei voornamelijk is toe te schrijven aan het aandeel leerlingen uit het primair onderwijs (van 1521 naar 2490), waarmee het Rembrandtjaar is uitgegroeid tot één van de drie topjaren in de afgelopen 9 jaar. Ook het aantal HAVO/VWO-leerlingen steeg tot 3286, een groei van circa 9%. Het aantal VMBO-ers fluctueert per jaar procentueel het meest, van ongeveer 1300 leerlingen in 2017 naar een kleine 1000 in dit jaar. Het aantal gymnasium-leerlingen vertoonde een lichte daling. Het aandeel buitenlandse scholieren bleef gelijk.

Online boekingsprogramma

De optimalisatie van het boekingsprogramma vond in de eerste helft van het jaar plaats. Begin 2020 zal het toekomstbestendig gemaakt worden in verband met de veranderde fiscale wet DBA naar WAB, waarbij gewerkt zal worden met raamovereenkomsten en formulieren van opdracht. In het systeem is daarmee de laatste geautomatiseerde schakel toegevoegd tussen freelancers, interne administratie, online transparantie van beschikbaarheid voor boekers, fiscale verantwoording en toegangscontrole met e-ticketing.

Demonstraties

In de etskamer en Rembrandts atelier vonden in 2019 wederom zeven dagen per week de populaire demonstraties plaats. Deze vorm van publieksbegeleiding maakt het Rembrandthuis onderscheidend in het Amsterdamse museale veld. Ze dragen voor de gemiddelde museumbezoeker op een aanschouwelijke wijze bij aan de ervaring dat het Rembrandthuis een kunstenaars-huis is, waarin aspecten van de zeventiende-eeuwse atelierpraktijk zichtbaar worden. Voor de samendrommende bezoekers zijn de demonstrateurs bij uitstek de vooruitgeschoven interactieve post voor al hun vragen en opmerkingen.

FOTO KIRSTEN VAN SANTEN

7. Collectie

Onderzoek

Er zijn diverse onderzoeksprojecten uitgevoerd gerelateerd aan tentoonstellingen, vooral voor *Laboratorium Rembrandt* (2019) en *HIER. Zwart in Rembrandts tijd* (2020). Er is bovendien objectgericht onderzoek gedaan naar Rembrandts portret van Swalmius (bruikleen van het KMSKA), een landschap met de vlucht naar Egypte (bruikleen RCE) en de aardewerken potten ('grapen') uit Rembrandts beerput. Ook is met financiële steun van Bader Philantropies het werk voortgezet aan een monografie over Rembrandts leerling Abraham van Dijck, die in 2020 zal verschijnen.

Kennisdeling

De inhoudelijke medewerkers hebben in totaal vijftien lezingen gegeven, meegewerkt aan dertien radio- en televisieprogramma's en circa veertig hulpvragen beantwoord.

Beheer, behoud en registratie

De inhaalslag op het gebied van behoud, beheer en registratie van de collectie heeft een vervolg gekregen. Dat heeft geresulteerd in het online beschikbaar stellen van de etsen van Rembrandt (de kerncollectie) van het museum. Verder zijn de volgende objecten gerestaureerd: twee zeventiende-eeuwse stoelen en het schilderij van Abraham van Dijck.

Aanwinsten

Ferdinand Bol, *De heilige familie in een woonvertrek*, 1643.
Ets, 182 x 216 mm.

Abraham van Dijck, *De oude schilder*, ca. 1657. Paneel, 24,
3 x 22 cm.

Tijdelijk in bruikleen gegeven

Voor de tentoonstelling *De jonge Rembrandt* (Museum De Lakenhal, Leiden): vier prenten van Rembrandt, één schilderij en een penning.

Voor de tentoonstelling *Rembrandt und Saskia* (Museums-landschaft Hessen, Kassel): één etsplaat van Rembrandt.

Voor de tentoonstelling *Rembrandt's Light* (Dulwich Picture Gallery, Londen): tien etsen van Rembrandt

Voor de tentoonstelling *Kabbala. De kunst van de Joodse Mystiek* (Joods Historisch Museum, Amsterdam): een ets van Rembrandt.

Voor de tentoonstelling *In de ban van de zee* (Museum Bredius, Den Haag): een schilderij van Jan Porcellis.

Voor de tentoonstelling *Aat Veldhoen - Levenskunst*: 37 prenten van Aat Veldhoen

ABRAHAM VAN DIJCK, *DE OUDE SCHILDER*, CA. 1657

8. Development en samenwerkingen

Begunstigers en bruikleengevers

Onze projecten zijn niet mogelijk zonder de steun van publieke en private fondsen, particulieren, bedrijven en de bruikleengevers. We willen hier dan ook graag hen nogmaals bedanken. Onze begunstigers: Prins Bernhard Cultuurfonds, Turing Foundation, Fonds 21, Stichting Zabawas, De Gijselaar Hitzenfonds, AFK innovatiefonds en Gravin van Bylandt Stichting. Onze bruikleengevers: het Amsterdam Museum, Collectie Six, het Rijksmuseum, het Stadsarchief Amsterdam, Stichting P. en N. de Boer, Bijzondere Collecties van de Universiteit van Amsterdam, het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen, The Baltimore Museum of Art, de Koninklijke Bibliotheek, Das Städel Museum, Frankfurt am Main, Museum de Lakenhal, The British Museum, Bibliothèque Nationale de France, Fondation Custodia, Musée Jacquemart-André, Huygens' Hofwijck, Museum de Fundatie.

Samenwerkingen

De afgelopen jaren is sterk geïnvesteerd in samenwerkingsverbanden op diverse terreinen. Op breed museaal vlak werken we intensief samen met het Amsterdam Museum, het Stadsarchief Amsterdam en het Rijksmuseum. Voor kunsthistorisch onderzoek en -programma's zijn RKD, CODART, NICAS, UvA, Radboud Universiteit, Queens University en diverse Rembrandt onderzoekskringen

belangrijke partners. Voor educatieve programma's werken we samen met AGA Lab, De Rode Loper, Droog en diverse partnerscholen. In stads- en wijkmarketing, duurzaamheid en facilitaire zaken hebben we binnen het Plantage-samenwerkingsverband (programma's *Duurzaam Plantage*, *Gebiedspromotie Plantage* en *Chainels*) veel gerealiseerd. We participeren ook in een informeel netwerk van culturele instellingen in het Wallengebied en zijn lid van de BizDeBree. Samen met ondernemers uit de buurt organiseren we jaarlijks het Rembrandt Art Festival. Daarnaast organiseren we buurtavonden voor bewoners en ondernemers.

Voor het Rembrandtjaar 2019 is intensief samengewerkt met het Rijksmuseum, het Mauritshuis, Museum de Lakenhal, het Fries Museum, het Stadsarchief Amsterdam, Amsterdam&partners, NBTC, BankGiro Loterij en tal van instellingen in het land. Voor de opening van het Rembrandtjaar in 2019 is nauw samengewerkt met de NOS (middels een live uitzending van ons openingsfeest in de straat en in het museum op zaterdagavond) en de Academie voor Theater en Dans die tegenover het museum is gevestigd. Vanaf 2019 zijn we ook een samenwerking aangegaan binnen het landelijke programma *Musea bekennen kleur*, een verband van 13 musea dat op verschillende niveaus van de organisaties in actie komt voor meer diversiteit en inclusie.

OPENING REMBRANDT'S SOCIAL NETWORK.
FOTO: MIKE BINK

9. Vrienden van Het Rembrandthuis

Vrienden-evenementen

Bij elke nieuwe tentoonstelling worden de Vrienden uitgenodigd voor een exclusieve rondleiding onder leiding van een expert. Ook dit jaar zijn deze rondleidingen zeer goed ontvangen. Daarnaast organiseerde de Vereniging Vrienden in 2019 twee *In The Spotlight*-evenementen, exclusief voor Vrienden van het Rembrandthuis. Op 4 april 2019 was het thema *Rembrandt X Heineken*, met Mark van Itersom (hoofd Design Global Commerce bij Heineken) als gastspreker. Moderator Lenart Booij ging met hem in gesprek over 'het merk Rembrandt en de kunst van Heineken'. Op 10 oktober 2019 volgde een evenement met fotograaf, schrijver en journalist Hans Aarsman. Hij neemt als beelddetective persfoto's onder de loep voor de Volkskrant. Tijdens de avond in het museum deed Aarsman hetzelfde met een aantal werken van Rembrandt. De Vrienden zijn in 2019 ook voor het eerst uitgenodigd voor de BRAFA, de Brussel Art Fair. Met een groepje geïnteresseerden reisden ze af naar Brussel voor een compleet verzorgde dag door Art Content Agency.

Rembrandtjaar-nieuwsbrief

In het kader van het Rembrandtjaar 2019 maakten de Vrienden dit jaar een geprinte nieuwsbrief met informatie over de tentoonstellingen van het museum in het Rembrandtjaar en rubrieken zoals een voorstelrondje van het vriendenbestuur, de sponsors en 'tips van Lidewij'.

OPENING REMBRANDT'S SOCIAL NETWORK.
FOTO: MIKE BINK

Sponsors en crowdfundingactie

Net als in 2018 waren ook gedurende het Rembrandtjaar DLA Piper en Rembrandt BPO sponsors van de Vrienden. De Vereniging Vrienden is daarnaast in 2019 een crowdfundingactie gestart, om de renovatie van de binnenplaats van het museum te steunen. De succesvolle actie heeft in totaal 28.773 euro opgeleverd, dankzij een anonieme gift en de bijdragen van vele leden. Hiermee kan de herinrichting, geïnspireerd op Rembrandts tijd, worden gerealiseerd.

Bestuur en ledenwerving

De Vereniging Vrienden telde op 1 januari 2019 nagenoeg hetzelfde aantal leden als eind van het jaar op 31 december 2019: 296 (ten opzichte van 263). De inkomsten van particuliere leden bleven in 2019 op peil dankzij de werving van nieuwe leden, waarmee het natuurlijk verloop werd opgevangen. Tijdens de Algemene Ledenvergadering van 23 april 2019 is Sjoerd Nanninga afgetreden als bestuurslid. Tegelijkertijd is Sandra Winterswijk als bestuurslid geïnstalleerd. Tijdens het Rembrandtjaar 2019 vergaderde het bestuur vijf keer.

10. Organisatie

Medewerkers

In 2019 had Museum Het Rembrandthuis gemiddeld 45 medewerkers in dienst (2018: 49,75). Het gemiddeld aantal fte's (fulltime equivalent) bedroeg in 2019 33,23 (2018: 34,52). Het managementteam bestaat uit vier leden: de afdelingshoofden Collectie, Educatie en publieksbegeleiding, Operationele zaken en Financiën en organisatie, onder leiding van de directeur-bestuurder. In 2019 werkten elf vrijwilligers in het museum, naast een grote groep zzp'ers die werkzaam was als rondleider en museumdocent. Ter versterking van de organisatie is eind 2019 een parttime medewerker Evenementen aangenomen, zijn binnen de formatie vier hoofdsuppoosten benoemd (waarvan twee parttime) en zijn twee tijdelijke parttime medewerkers (bij Development en Tentoonstellingen) aangenomen om vaste medewerkers ruimte te geven voor de benodigde inzet voor het Meesterplan.

Museum cao

In 2019 is de overgang naar de museum cao verder voorbereid. Voor de voorbereiding en begeleiding van de overgang is externe expertise ingehuurd bij Tentoo HR, Hendrikx Advocaten en Pensioenlogica. De directeur-bestuurder heeft najaar 2019 een voorgenomen besluit genomen over de overgang naar de museum cao per 1 januari 2021.

Personeelsvertegenwoordiging

In 2019 zijn opnieuw verkiezingen gehouden voor de Personeelsvertegenwoordiging (PvT). De nieuwe PvT heeft op 16 mei het stokje overgenomen. Het belangrijkste bespreekpunt met de directeur-bestuurder betrof de overgang naar de museum cao. De directeur-bestuurder heeft de PvT een integraal adviesrecht verleend op het onderhandelingsakkoord dat naar verwachting voorjaar 2020 overeengekomen wordt met de vakbonden.

Duurzaamheid en veiligheid

De klimaatinstallatie van het museum heeft in 2019 redelijk standgehouden. De hete zomer leverde echter grote uitdagingen op, die tijdig konden worden opgelost. Vervanging van de installaties op korte termijn blijft urgent. De samenwerking met de culturele instellingen in het Duurzaamheidsoverleg van de Plantage Samenwerking is voortgezet. Door gezamenlijk onderhandelen is er een beter tarief voor de inkoop van de duurzame energie gerealiseerd. In het museum is zowel voor medewerkers als bezoekers het verder scheiden van afval doorgevoerd. De kantoren zijn voorzien van een duurzame thermostaat. Voor BREEAM duurzaamheids-certificering is de nulmeting afgerond. Op het gebied van veiligheid zijn er geen bijzondere incidenten geweest. Op ICT-gebied zijn er verdere maatregelen genomen ter bescherming van ons netwerk.

FOTO: MIKE BINK

11. Governance

Bestuur en Raad van Toezicht

Lidewij de Koekkoek was gedurende het jaar 2019 directeur-bestuurder van de stichting Museum Het Rembrandthuis. De Raad van Toezicht van de stichting bestaat uit zes leden. Marcia Sookha trad per 18 juni 2019 toe tot de Raad van Toezicht. Zij vervangt Zakia Guernina, die per 19 maart 2019 vroegtijdig terugtrad in verband met haar benoeming tot lid van het College van bestuur van de Hogeschool van Rotterdam. Op 11 december zijn voorzitter Maarten Feilzer en lid Jan van Adrichem herbenoemd voor een tweede termijn van 4 jaar. De Raad van Toezicht van Museum Het Rembrandthuis bestond derhalve in 2019 uit de volgende leden: Maarten Feilzer (voorzitter), Jan van Adrichem, Zakia Guernina (t/m 19 maart), Jan van der Grinten, Karin van Gilst, Marcia Sookha (vanaf 18 juni) en Michaela van Wassenaer. Begin 2019 is een vacature voor een lid van de Raad van Toezicht met financieel profiel publiekelijk geadverteerd. In verband met de terugtrekking van Zakia Guernina heeft de raad eerst Marcia Sookha aangetrokken, iemand met een breder profiel. Begin 2020 is Udo Kock, oud-wethouder Financiën van Amsterdam bereid gevonden toe te treden tot de Raad, waarmee deze maximaal is bezet.

De Raad heeft in 2019 vier keer regulier vergaderd met de directeur-bestuurder en – waar nodig – het hoofd Financiën en organisatie. Op 19 maart 2020 werd (in aanwezigheid

van accountants Londen & Van Holland) de Jaarrekening 2018 vastgesteld en de museale visie 'Rembrandt de mens en de maker' besproken. Op 18 juni stond de museum cao en het voorlopig ontwerp en financiering van het Meesterplan op de agenda. Op 17 september werden de halfjaarcijfers 2019 en de exploitatiedoorrekeningen en financieringsscenario's van het Meesterplan behandeld. Tevens stemde de Raad van Toezicht in met het voorgenomen besluit van de directeur-bestuurder om per 1 januari 2021 over te gaan naar de museum cao. Op 10 december zijn de Begroting 2020 en het Jaarplan 2020 vastgesteld. Wederom stond de financiering van het Meesterplan op de agenda en werden budget en planning voor de definitieve ontwerpfase (2020) besproken. Op 20 augustus 2019 is een heisessie gehouden met de leden van de RvT en het Managementteam rondom de volgende thema's: het Meesterplan, het Kunstenplan 2021-2024 en de organisatieontwikkeling. Op 7 februari 2019 heeft de RvT haar jaarlijkse zelfevaluatie uitgevoerd en het evaluatiegesprek gevoerd met de directeur-bestuurder.

Code Cultural Governance

De stichting Museum Het Rembrandthuis onderschrijft en past de Code Cultural Governance en Code Culturele Diversiteit toe. De negen praktijkaanbevelingen voor stichtingen met een Raad-van-Toezicht-besturingsmodel

worden zonder uitzondering toegepast. Conform deze praktijkaanbevelingen wordt een aantal gegevens in dit jaarverslag 2019 opgenomen:

- » Wij maken melding van de toepassing van de code en van eventuele wijzigingen op het gebied van governance, inclusief het besturingsmodel (in 2019 zijn op dit gebied geen wijzigingen te melden);
- » Onze organisatie kent een op het museum toegesneden systeem voor risicobeheersing en controle;
- » Het bestuur geeft in het jaarverslag informatie over het bezoldigingsbeleid van de organisatie en over de aard van het contract met de bestuurder;
- » Het verslag van de Raad van Toezicht maakt deel uit van het jaarverslag van de organisatie;
- » In de jaarrekening wordt informatie verstrekt over de vergoeding van de Raad van Toezichtleden. Onze Raad van Toezichtleden verrichten hun toezichthoudende werk onbezoldigd;
- » Goedgekeurde besluiten waarbij sprake is van tegenstrijdige belangen komen, met toelichting, in het jaarverslag te staan (niet van toepassing over het jaar 2019);
- » Dit jaarverslag vermeldt de nevenfuncties van de leden van de Raad van Toezicht en het bestuur.

Bezoldiging

De voorzitter en leden van de Raad van Toezicht ontvangen geen bezoldiging. De directeur-bestuurder heeft een fulltime aanstelling voor onbepaalde tijd en ontvangt een beloning die uit het salaris, een telefoon- en reiskostenvergoeding bestaan. De totale beloning valt onder het betreffende WNT maximum. De beloning over 2019 inclusief belastbare onkostenvergoeding bedraagt 111.607 euro. De beloning betaalbaar op termijn (pensioen) bedraagt 3603 euro. De bezoldiging van medewerkers in loondienst is geregeld in de arbeidsvoorwaardenregeling stichting Museum Het Rembrandthuis.

Nevenfuncties Bestuur en Raad van Toezicht

Lidewij de Koekkoek

» Directeur-bestuurder Museum Het Rembrandthuis
Nevenfuncties: voorzitter stichting Hofstede de Groot – Vrienden van het RKD, voorzitter Stichting In Principio, lid Muiderkring

Maarten Feilzer, voorzitter Raad van Toezicht

» Algemeen directeur Zadelhoff B.V.
Nevenfuncties: bestuurslid Foundation Continuity proQR Therapeutics, bestuurslid stichting Diversiteit in Vastgoed, bestuurslid Stichting Medisch Centrum Slotervaart

Jan van Adrichem

» Kunsthistoricus
Nevenfuncties: lid van de beoordelingscommissie onderzoek-beurzen van de Vereniging Rembrandt

Zakia Guernina (t/m 19 maart)

» Lid College van Bestuur van de Hogeschool Rotterdam
Nevenfuncties: lid Raad van Toezicht Veerstichting, lid Raad van Commissarissen WoonzorgNL, lid Raad van Toezicht VluchtelingenWerkNL

Jan van der Grinten

» Advocaat en partner bij Kennedy Van der Laan
Nevenfuncties: voorzitter Sybren Polet Stichting, lid Commissie Rechtsstatelijkheid van de Nederlandse Orde van Advocaten, gastdocent overheids-aansprakelijkheidsrecht aan de Universiteit Leiden

Karin van Gilst

» Algemeen directeur BNNVARA
Nevenfuncties: lid Raad van Toezicht Boekmanstichting

Marcia Sookha (vanaf 18 juni)

» Stadsontwikkelaar Sookha Projecten & Advies
Nevenfuncties: voorzitter bestuur Stichting NDSM

Michaela van Wassenaer

» Adviseur filantropie en social impact investment
Nevenfuncties: lid Raad van Toezicht Stichting Educatie en Cultuur (SEC), secretaris UNESCO Centrum NL, bestuurslid C. Goekoop Fonds, bestuurslid Jacoba van Wassenaer Fonds, bestuurslid en penningmeester Internationale Van Wassenaer Concours, bestuurslid Museum Van Loon en bestuurslid Stichting Jan Pietersz. Huis

12. Financiën

We sluiten het jaar af met een positief resultaat van 342.904 euro. Dit positieve resultaat is vooral te danken aan de hogere inkomsten vanuit de entreegelden en de omzet van de museumwinkel. Het resultaat wordt grotendeels toegevoegd aan de bestemmingsreserve voor het Meesterplan. Met 280.698 bezoekers is het aantal bezoekers ten opzichte van 2018 toegenomen en is de prognose van 280.000 gehaald. Ook heeft de opbrengst van een merchandise actie met steun van de BankGiroLoterij bestemd voor het Meesterplan bijgedragen aan het resultaat. Voor het tentoonstellingsprogramma is in totaal 134.113 euro aan projectsubsidie ontvangen. De integrale jaarrekening 2019 is op onze website na te lezen.

FOTO: MIKE BINK

Verkort financieel verslag

EXPLOITATIEREKENING 2019

	2019	2018
BATEN		
Directe opbrengsten	€ 3.772.797	€ 3.081.278
Indirecte opbrengsten	€ 55.943	€ 55.160
Subsidie Kunstenplan AFK	€ 932.121	€ 906.732
Overige subsidies publieke middelen	€ 32.114	€ -
Bijdrage uit private fondsen	€ 102.000	€ 53.500
TOTALE BATEN	€ 4.894.975	€ 4.096.670
LASTEN		
Beheerlasten personeel	€ 359.080	€ 1.821.952
Beheerlasten materieel	€ 933.817	€ 1.235.986
TOTALE BEHEERLASTEN	€ 1.292.897	€ 3.057.938
Activiteitenlasten personeel	€ 1.922.546	€ 443.735*
Activiteitenlasten materieel	€ 1.332.850	€ 283.734
TOTALE ACTIVITEITENLASTEN	€ 3.255.396	€ 727.469
TOTALE LASTEN	€ 4.548.293	€ 3.785.407
SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	€ 346.682	€ 220.743
Saldo rentebaten / lasten	€ -3.778	€ -4.050
EXPLOITATIE- RESULTAAT	€ 342.904	€ 216.693

Verkorte balans

ACTIVA

	12/31/2019	12/31/2018
Materiële vaste activa	€ 447.170	€ 510.598
Vorraden	€ 159.404	€ 128.013
Vorderingen	€ 449.033	€ 492.059
Liquide middelen	€ 1.601.445	€ 1.161.138
	€ 2.657.052	€ 2.291.808

PASSIVA

	12/31/2019	12/31/2018
Eigen vermogen	€ 1.727.267	€ 1.414.363
Voorzieningen	€ 571.109	€ 572.397
Schulden	€ 358.676	€ 305.048
	€ 2.657.052	€ 2.291.808

* De rubricering van de posten beheer- en activiteitenlasten is gewijzigd in 2019 t.o.v. 2018. Een groter deel van de beheerlasten (zowel personeel als materieel) is overgeheveld naar de post activiteitenlasten.

MUSEUM
HET REMBRANDTHUIS